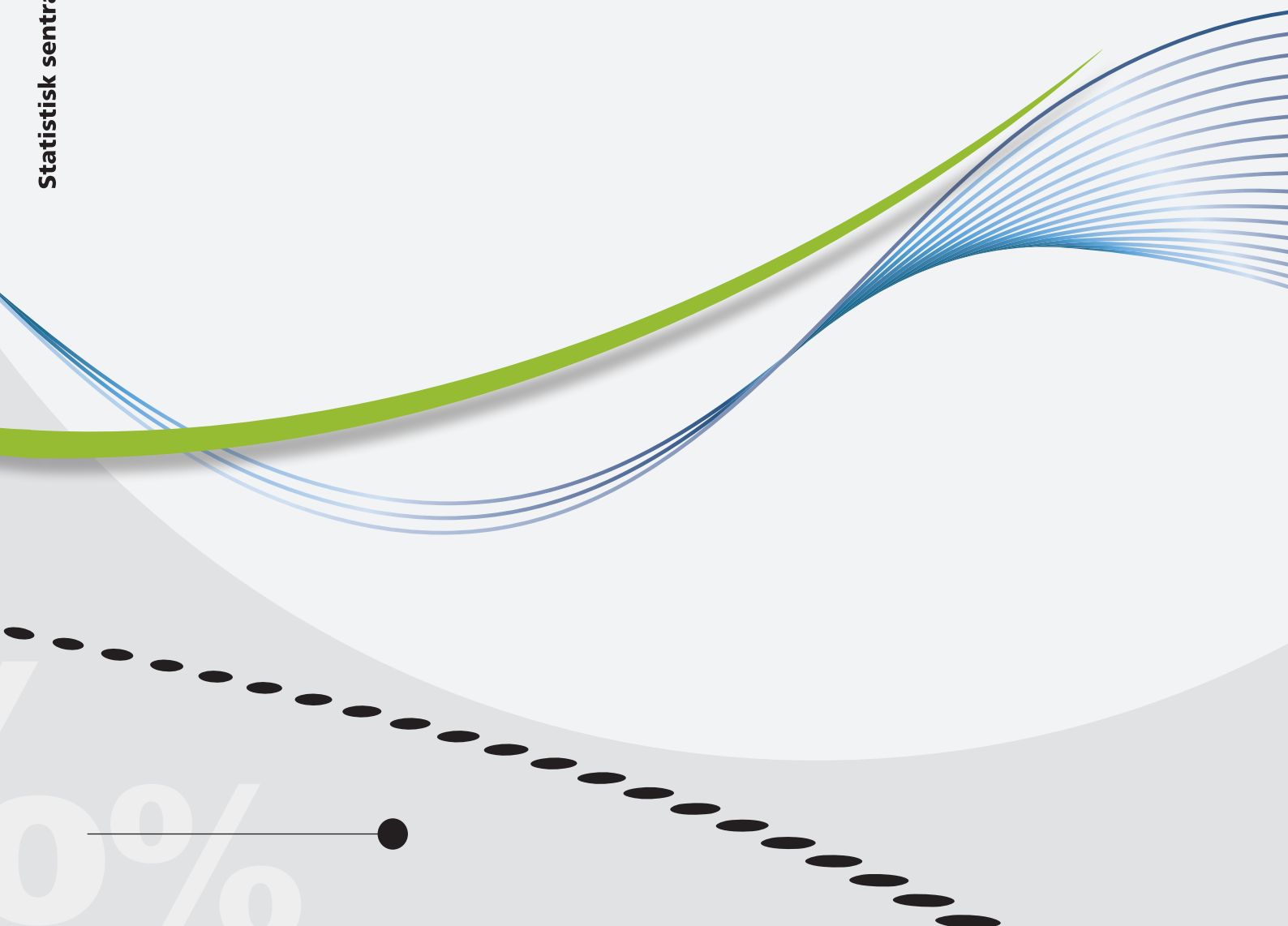

Kjersti Helene Hernæs

**Beregningene av næringene
helsetjenester, omsorgstjenester
og sosialtjenester utenom offentlig
forvaltning i nasjonalregnskapet**

Kjersti Helene Hernæs

**Beregningene av næringene helsetjenester,
omsorgstjenester og sosialtjenester utenom
offentlig forvaltning i nasjonalregnskapet**

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	..
Publisert juni 2013	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-8695-7 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-8696-4 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 1891-5906	Foreløpig tall	*
Emne:	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Det norske nasjonalregnskapet følger fortsatt den internasjonale nasjonalregnskapsstandarden System of National Accounts fra 1993 (1993 SNA) og den europeiske nasjonalregnskapsstandarden European System of National Accounts fra 1995 (ESA1995). I november 2011 publiserte Statistisk sentralbyrå en hovedrevisjon av det norske nasjonalregnskapet. Utgangspunktet for hovedrevisjonen var å innarbeide ny næringsstandard og produktklassifisering. Vi gikk over til Norsk standard for næringsgruppering 2007 (SN2007), som bygger på den europeiske standarden for næringsgruppering (NACE Rev. 2). Den nye produktklassifiseringen (CPA) er knyttet til NACE Rev. 2, men det er gjort visse tilpasninger til norske forhold.

I tillegg ble kildegrunlaget og beregningsopplegget i nasjonalregnskapet gjennomgått systematisk. Alle løpende årlige og kvartalsvise tall fra nasjonalregnskapet er beregnet etter den nye norske næringsstandard. Det er også publisert reviderte tall tilbake til 1970.

Det har blitt utarbeidet en serie dokumentasjonsnotater som inneholder definisjoner, datakilder og beregningsmetoder for de ulike delene av nasjonalregnskapet.

Dokumentasjonen er ment å dekke flere typer formål:

- Detaljert beskrivelse av kildebruk og metode, fortrinnsvis ment som hjelpemiddel til saksbehandlere ved Seksjon for nasjonalregnskap (spesielt viktig ved skifte av saksbehandler)
- Dokumentasjon for spesielt interesserte utenfor seksjonen
- Mer populær dokumentasjon for ikke-eksperter
- Illustrere effektene av hovedrevisjonen i 2011

Neste hovedrevisjon planlegges i 2014. Da vil vi innføre ny internasjonal nasjonalregnskapsstandard; 2008 SNA og ESA2010.

Statistisk sentralbyrå, 22. mai 2013.

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

Dette dokumentasjonsnotatet har til hensikt å gi en beskrivelse av produktene, kildene og metodene, samt resultatene av hovedrevisjonen 2011, for næringene helsetjenester, omsorgstjenester og andre sosiale tjenester utenom offentlig forvaltning. Det er til sammen fem næringsgrupperinger, hvorav tre er markedsrettede og to er ikke-markedsrettede. Sistnevnte innebærer blant annet at virksomheten ikke har økonomisk vinning som formål, og at tjenestene ikke selges i et marked til priser som dekker produksjonskostnadene. Beregning av produksjon, produktinnsats, lønnskostnader og investeringer blir beskrevet for hver enkelt næring. I tillegg dokumenteres eventuelle produksjonssubsidier og -skatter, anvendelse av produksjonen, fastprisberegninger og sysselsetting.

Bakgrunnen for hovedrevisjonen, som ble publisert i november 2011, har vært å innarbeide ny næringsstandard og produktklassifisering. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007) bygger på den europeiske standarden for næringsgruppering (NACE Rev. 2). SN2007 er først og fremst beregnet for bruk i offisiell norsk statistikk. Hovedformålet er å gi regler og retningslinjer for næringsklassifisering og entydige definisjoner av statistiske enheter. Den nye produktklassifiseringen bygger også på NACE Rev. 2. Alle årlige og kvartalsvise tall har blitt beregnet etter de nye standardene, og tallene har blitt revidert tilbake til 1970.

Hovedrevisjonen 2011 innebar at det ble etablert én felles næring for de tidligere næringene 26853 Sosial- og omsorgstjenester og 26854 Pleie- og omsorgstjenester. Den nye næringen heter 26870 Sosial- og omsorgstjenester.

Hovedrevisjonen 2011 var også en anledning til å gå grundig gjennom beregningsmetodene for helse-, omsorgs- og sosialtjenestenæringene utenom offentlig forvaltning. Det innebar at vi har kunnet rette opp i beregningen av produksjonen av private barnehagetjenester og pleie og omsorg til eldre og funksjonshemmede. Vi har også kunnet innarbeide nye data, for eksempel oppholds- og utgiftstall for barnevernstjenester med mer i StatRes.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Innledning	6
2. Beregninger i nasjonalregnskapet	7
2.1. Produksjon.....	7
2.2. Markedsrettet og ikke-markedsrettet produksjon.....	8
2.3. Produktinnsats.....	9
2.4. Lønnskostnader.....	9
2.5. Investeringer.....	9
2.6. Kapitalslit.....	9
2.7. Bruttoprodukt.....	9
3. Helsetjenester, omsorgstjenester og sosialtjenester utenom offentlig forvaltning	10
3.1. 23860 Helsetjenester, markedsrettede.....	10
3.1.1. Produksjonsberegninger.....	10
3.1.2. Produktinnsats og investeringer	10
3.1.3. Lønnskostnader.....	11
3.1.4. Produksjon som andel av BNP	11
3.2. 23882 Barnehage- og dagmammatjenester	11
3.2.1. Produksjonsberegninger.....	11
3.2.2. Revisjon av næringen.....	11
3.2.3. Produktinnsats og investeringer	12
3.2.4. Lønnskostnader.....	12
3.2.5. Produksjon som andel av BNP	12
3.3. 23889 Vernede bedrifter.....	12
3.3.1. Produksjonsberegninger.....	12
3.3.2. Produktinnsats og investeringer	13
3.3.3. Lønnskostnader.....	13
3.3.4. Produksjon som andel av BNP.....	13
3.4. 26860 Helsetjenester, ikke-markedsrettede	13
3.4.1. Produksjonsberegninger.....	13
3.4.2. Produktinnsats og investeringer	13
3.4.3. Lønnskostnader.....	14
3.4.4. Produksjon som andel av BNP.....	14
3.5. 26870 Sosial- og omsorgstjenester, ikke-markedsrettede.....	14
3.5.1. Produksjonsberegninger.....	14
3.5.2. Revisjon av næringen.....	14
3.5.3. Produktinnsats og investeringer	15
3.5.4. Lønnskostnader.....	15
3.5.5. Produksjon som andel av BNP.....	15
4. Fastprisberegninger	15
5. Sysselsetting	17
6. Videre arbeid	17
Referanser	18
Vedlegg A: Liste over produkter og tjenester som inngår i de private næringene for helse-, omsorgs- og sosialtjenester	19
Vedlegg B: Liste over produkter hvor vi har konsumprisindekser (KPI) tilgjengelig, eller hvor ulike volummål brukes for å beregne implisitte prisindekser.	20
Figurregister	21
Tabellregister	21

1. Innledning

I dette notatet tar vi for oss beregningsmetodene som benyttes for næringene helsetjenester, omsorgstjenester og sosialtjenester utenom offentlig forvaltning som inngår i nasjonalregnskapet:

- 23860 Helsetjenester, markedsrettede
- 23882 Barnehager
- 23889 Vernede bedrifter
- 26860 Helsetjenester, ikke-markedsrettede
- 26870 Sosial- og omsorgstjenester

Bakgrunnen for dokumentasjonsnotatet er nasjonalregnskapets hovedrevisjon 2011 (HR2011), samt at det ikke tidligere er skrevet en omfattende dokumentasjon av de markedsrettede næringene på dette området.

Bakgrunnen for hovedrevisjonen var å innføre Norsk standard for næringsgruppering 2007 (SN2007), som bygger på den europeiske standarden for næringsgruppering (NACE Rev. 2). Den nye produktklassifikasjonen (CPA) er knyttet til NACE Rev. 2, men det er gjort visse tilpasninger til norske forhold. Før HR2011 var det to ikke-markedsrettede omsorgsnæringer (26853 Sosial - og omsorgstjenester og 26854 Pleie- og omsorgstjenester). De er nå slått sammen til 26870 Sosial- og omsorgstjenester. I tillegg til å innarbeide ny næringsstandard, er enkelte tallserier revidert i forbindelse med hovedrevisjonen 2011. Det gjelder blant annet kommunalt kjøp av private barnehagetjenester og pleie- og omsorgstjenester i institusjon.

Næring 860 svarer til SN 86.

Næring 870 omfatter SN 87, 88-1, 88-991, 88-992, 88-995, 88-996, 88-997, 88-998 og 88-999.

Næring 882 svarer til SN 88-91.

Næring 889 omfatter SN 88-993 og 88-994.

Ettersom næring 26870 Sosial- og omsorgstjenester dekker både pleietjenester og sosialtjenester, i tillegg til omsorgstjenester, bruker vi også betegnelsene pleie- og omsorgstjenester eller pleie- og omsorgssektoren når vi omtaler disse tjenestene.

I kapittel 2 tar vi for oss generelle trekk ved beregningsmetodene i nasjonalregnskapet. I kapittel 3 omtales beregningene av de næringene som omfattes av dette notatet. Hver næring omtales i underkapitler av kapittel 3. Kapittel 4 tar for seg fastprisberegninger, og i kapittel 5 omtales sysselsetting. Det siste kapitlet er viet dagens utfordringer og mulige, framtidige forbedringer.

2. Beregninger i nasjonalregnskapet

Nasjonalregnskapets næringsgruppering bygger på Norsk standard for næringsgruppering (SN2007, SSB, 2008). Den har sin kilde i den Europeiske Unions standard (NACE Rev.2), men er tilpasset norske forhold. Nasjonalregnskapet er bygget opp etter næringer, som hver tildeles en tresifret næringskode, som i stor grad samsvarer med SN2007-kodene i næringsstandard, og et tosfret prefiks. Prefikset indikerer type produsent; husholdningsproduksjon til eget bruk (22-), (ikke-offentlig) markedsrettet (23-), statlig (24-), kommunal (25-) og (ikke-offentlig) ikke-markedsrettet (26-) produksjon. I dette notatet omtales produksjon av helse-, omsorgs- og sosialtjenester utenom offentlig forvaltning. For offentlig produksjon av disse tjenestene vises det til dokumentasjon av offentlig forvaltning.

I dette notatet dekkes SN2007 86 Helsetjenester, 87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon, 88.991 Barnehager, 88.992 Barnepark og dagmammaer, 88.994 Varig tilrettelagt arbeid og 88.995 Sosiale velferdsorganisasjoner.

Næringsaktivitetene deles inn i produkter basert på EUs produktklassifikasjon (CPA) fra 2008. Produktklassifikasjonen foretas etter næring, og det er gjort visse tilpasninger til norske forhold. Hvert produkt har en sekssifret produktkode, hvor de to første sifrene indikerer hvilken næring produktet er karakteristisk for. Produktkode **86xxxx** indikerer at dette produktet er karakteristisk for næring **2y860**, eller SN2007 86. Prefikset 2y indikerer at opptil fire ulike næringer kan ha dette produktet som del av sin karakteristiske produksjon (da ser vi bort fra husholdningsproduksjon til eget bruk). De fleste næringer produserer både karakteristiske og ikke-karakteristiske produkter. Tabell 1 gir en oversikt over næringene omtalt i dette notatet og de næringsaktivitetene de dekker.

Tabell 1. Næringene for helsetjenester, omsorgstjenester og sosialtjenester med tilhørende næringsaktiviteter

Næringskode og -navn	Næringsaktiviteter (produkter)
23860 Helsetjenester, markedsrettede	Sykehus tjenester (somatiske, rehabilitering), legetjenester (allmennleger, spesialister), tannlegetjenester, fysioterapi- og kiropraktortjenester, ambulansetjenester, røntgen- og laboratorietjenester, andre helsetjenester
23882 Barnehager	Barnehage- og dagmammattjenester
23889 Vernebedrifter	Næringen omfatter bedrifter som tilbyr varig tilrettelagt arbeid. Produkter og tjenester som produseres omfatter blant annet kantinedrift, møbler, trevarer, ved, elektriske komponenter og styredeler til bilindustrien.
26860 Helsetjenester, ikke-markedsrettede	Sykehus tjenester (somatiske, psykiatriske, rehabilitering), forebyggende helsearbeid, Norsk luftambulans AS, andre helsetjenester
26870 Sosial- og omsorgstjenester	Barnevernstjenester, rusmiddelomsorg, pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede, tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner

For hver enkelt næring beregnes produksjon, produktinnsats, lønnskostnader, kapitalslit og investeringer. Bruttoprodukt og driftsresultat kommer fram som saldposter. Bruttoproduktet tilsvarer produksjon fratrukket produktinnsats. Driftsresultatet er lik bruttoproduktet fratrukket lønnskostnader, kapitalslit og eventuelle næringsskatter, og tillagt næringssubsidier.

2.1. Produksjon

I nasjonalregnskapet beregnes produksjonen i hver enkelt næring. Ifølge den internasjonale nasjonalregnskapsstandard (1993 SNA) skal produksjonen omfatte varer og tjenester som en næring gjør tilgjengelig for andre, enten til sluttforbruk eller til bruk i andre næringer, samt varer og tjenester som produksjonsenheten holder tilbake i egen enhet for eget sluttforbruk. I nasjonalregnskapet er produksjonen summen av verdien av varer og tjenester fra all innenlandsk produksjonsaktivitet. Produksjonen i markedsrettet virksomhet beregnes generelt som summen av driftsinntektene. I ikke-markedsrettet virksomhet beregnes produksjonen konvensjonelt som summen av kostnadene.

For mange av tjenestene som omtales i dette notatet, foreligger det lite økonomisk statistikk. Ettersom tjenestene hovedsakelig er rettet mot husholdningene, og det offentlige finansierer størstedelen av kostnadene, er offentlige regnskaper en viktig kilde når vi skal beregne produksjonen. De fungerer både som kilde for å beregne produksjonen direkte, og som tilleggsinformasjon som kan sammenholdes med beregninger av produksjonen fra inntekts- eller kostnadssiden. I tillegg benytter vi en rekke andre kilder.

2.2. Markedsrettet og ikke-markedsrettet produksjon

Det generelle kriteriet for å skille markedsrettet fra ikke-markedsrettet produksjon er at sistnevnte produserer tjenester som normalt ikke omsettes til priser som dekker kostnadene, og at enhetenes formål ikke er økonomisk vinning. I dette notatet ser vi bort fra offentlig produksjon under ikke-markedsrettet virksomhet.

Det framgår av tabell 1 at det kun er somatiske sykehustjenester og rehabilitering som produseres i både markedsrettet og ikke-markedsrettet sektor. Hvordan skille produksjonen i de to sektorene fra hverandre?

Når det gjelder spesialisthelsetjenesten (sykehusene) bruker vi kjennetegnet *driftsavtale* for å skille mellom markedsrettede og ikke-markedsrettede enheter. Som en del av sitt sørge-for-ansvar (jamfør spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a) inngår helseforetakene (HF) og de regionale helseforetakene (RHF) langsiktige, forpliktende rammeavtaler om drift med private sykehus, institusjoner og privatpraktiserende spesialister. Driftsavtalene er av en slik karakter at virksomheten kan sies å inngå i regionens regulære helsevesen. Sørge for-ansvaret innebærer også at HF og RHF inngår avtaler om kjøp av tjenester fra private sykehus og institusjoner. Disse avtalene er løsere og av kortere varighet enn driftsavtaler.

De private sykehusene som har driftsavtale med et regionalt helseforetak (RHF) eller helseforetak (HF) er i hovedsak enheter som drives av ideelle stiftelser. Derfor anses produksjonen i de private enhetene som har driftsavtaler som ikke-markedsrettet (*Evensen og Hedum, 2010*).

Tjenestene som inngår i kjøpsavtalene oppfattes ikke som en del av, men mer som et supplement til, det regulære offentlige helsevesenet. De enhetene som har kjøpsavtaler med HF og RHF drives i større grad etter kommersielle prinsipper, og produksjonen anses som markedsrettet.

Privatpraktiserende spesialister antas å kun drive markedsrettet produksjon, og sammen med de private sykehusene og institusjonene som ikke har driftsavtale står de for den markedsrettede produksjonen av somatiske sykehustjenester og rehabilitering.

Vernede bedrifter er bedrifter som tilbyr varig tilrettelagt arbeid. Produksjonen omfatter blant annet kantinedrift, møbler, trevarer, ved, elektriske komponenter og styredeler til bilindustrien. Disse varene og tjenestene tilbys i et marked i konkurranse med andre tilsvarende varer og tjenester. Næringen mottar relativt store subsidier, men anses å drive markedsrettet virksomhet.

Det finnes både offentlige eide og ikke-offentlig eide barnehager. De offentlige inngår i kommunesektoren. De ikke-offentlig eide barnehagene er organisert både som aksjeselskaper og som stiftelser. Det kan tenkes at det innen hver av disse organisasjonsformene både er barnehager som drives som markedsrettede enheter og barnehager som drives som ikke-markedsrettede enheter. Å skille mellom markedsrettede og ikke-markedsrettede barnehager er vanskelig, spesielt på et overordnet nivå. Derfor har vi i nasjonalregnskapet inntil videre valgt å behandle alle ikke-offentlig eide barnehager som markedsrettede. Denne praksisen vil bli vurdert på nytt i forbindelse med innføring av ny sektorinndeling i den nye

hovedrevisjonen, HR2014. For mer informasjon om ny sektorinndeling av barnehager, se *Evensen og Hedum (2012)*, ss. 45-46.

Pleie- og omsorgssektoren består også av institusjoner som er registrert som aksjeselskap eller stiftelser. Også her er skillet mellom markedsrettede og ikke-markedsrettede eide enheter vanskelig. I nasjonalregnskapet har vi valgt å behandle alle ikke-offentlige pleie- og omsorgsinstitusjoner som ikke-markedsrettede, men denne praksisen kan også bli vurdert på nytt ved innføring av ny sektorinndeling av pleie- og omsorgsinstitusjoner i HR2014 (se *Evensen og Hedum, 2012*, s. 30).

2.3. Produktinnsats

I nasjonalregnskapet er produktinnsats definert som verdien av varene og tjenestene som benyttes i produksjonen. Eksempelvis vil produktinnsatsen på et sykehus omfatte alt fra strøm og sengetøy til medisinsk utstyr og legemidler.

I regnskapene fra de private barnehagene oppgis deres kjøp av varer og tjenester. I tillegg har vi regnskapsinformasjon for private sykehus. For de øvrige næringene har vi lite informasjon om økonomiske variable, og lar da produktinnsatsen vokse med den nominelle veksten i produksjon.

2.4. Lønnskostnader

Lønnskostnader i nasjonalregnskapet defineres som sum lønn, arbeidsgiversavgift og trygde- og pensjonspremier. Lønn består av kontantlønn og naturallønn. Kontantlønn dekker lønnsutbetalinger, overtidsgodtgjørelser, lønn under sykdom og fødselspermisjon betalt av arbeidsgiver. Naturallønn omfatter varer og tjenester som stilles til rådighet gratis eller til redusert pris for lønnstakere, og som kan benyttes til eget bruk, for eksempel tilgang på bil og ferieboliger. Se *Evensen m.fl. (2012)* for mer informasjon om beregning av lønnskostnader i arbeidskraftregnskapet i nasjonalregnskapet.

Lønnskostnadene i næringene omtalt her utarbeides i samråd med arbeidskraftregnskapet. For barnehagene og sykehusene har vi regnskapsdata for lønnskostnader som vi benytter.

2.5. Investeringer

Investeringer i nasjonalregnskapet defineres som verdien av anskaffet ny og brukt fast realkapital, fratrukket verdien av salg av eksisterende fast realkapital. Fast realkapital omfatter både materiell realkapital (transportmidler, maskiner, osv.) og immateriell realkapital (EDB-programvare, osv.).

Det foreligger ikke regnskapsdata som kan brukes til å beregne investeringene.

2.6. Kapitalslit

Kapitalslitet er reduksjonen i verdien av realkapital som skyldes fysisk og økonomisk forringelse over tid, og beregnes for alle næringer i nasjonalregnskapet i modellen "BERKAP". Geometriske avskrivninger ligger til grunn, i tillegg til fastsatt levetid for de enkelte investeringsartene.

2.7. Bruttoprodukt

Bruttoproduktet er definert som produksjon minus produktinnsats. I ikke-markedsrettet virksomhet bestemmes bruttoprodukt som sum lønnskostnader, netto produksjonsskatter og kapitalslit.

3. Helsetjenester, omsorgstjenester og sosialtjenester utenom offentlig forvaltning

Beregningene av næringene helsetjenester, omsorgstjenester og sosialtjenester utenom offentlig forvaltning foregår ved bruk av ulike kilder og metoder. Dette omtales derfor spesifikt for hver enkelt næring. De markedsrettede næringene omtales først; helsetjenester, barnehage- og dagmammattjenester og varig tilrettelagt arbeid. Deretter følger omtale av de ikke-markedsrettede næringene helsetjenester og sosial- og omsorgstjenester.

3.1. 23860 Helsetjenester, markedsrettede

Den markedsrettede helsetjenestenæringen omfatter aktivitet innen SN2007 86 Helsetjenester. Sammen med de offentlige og ikke-markedsrettede helsetjenestenæringene dekker de all helsetjenesteaktivitet i Norge. Skillet mellom markedsrettet og ikke-markedsrettet produksjon gjelder somatiske sykehus tjenester, rehabilitering og helsetjenester ellers. De øvrige tjenestene i næringen er i sin helhet markedsrettede, og omfatter allmennleger og spesialister, psykologer, psykiatere, tannleger, fysioterapeuter, kiropraktorer, samt ambulans- og røntgen- og laboratorietjenester. Næringen er ikke revidert i hovedrevisjonen 2011.

Tabell 2. Hovedtall for næring 23860 Markedsrettede helsetjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser

	Produksjon	Produktinnsats	Bruttoprodukt	Lønnskostnader	Investeringer
2008	30 283	10 236	20 047	5 884	1 227
2009	31 316	10 626	20 690	6 414	1 271
2010	32 990	11 010	21 980	6 736	1 332

3.1.1. Produksjonsberegninger

Produksjonen beregnes for hver enkelt næringsaktivitet (i nasjonalregnskapet kalt produkt). Næringen består av ni produkter (se vedlegg A for en fullstendig liste). Hvert produkt representerer en tjeneste eller aktivitet. Somatiske sykehus tjenester er ett produkt, tjenester fra allmennleger er et annet, og så videre.

Hovedkilden når en skal beregne produksjonen av somatiske sykehus tjenester og rehabilitering er regnskap fra private institusjoner innen spesialisthelsetjenesten som ikke har driftsavtale (se punkt 2.7). Ettersom produksjonen er markedsrettet, beregnes den fra inntektssiden, som summen av brutto driftsinntekter. Dette sammenholdes med regnskapsdata fra de statlig eide helseforetak og regionale helseforetak, som viser kjøp av helsetjenester fra private institusjoner. Ideelt sett skal tallene stemme overens, men forskjeller i for eksempel regnskapsføringen gjør at de ikke er identiske. Vi lar regnskapene fra de private institusjonene være styrende for beregningen av produksjonen.

Hovedkilden når en skal beregne produksjonen av de øvrige tjenestene i denne næringen er stats- og kommuneregnskapet, samt regnskap fra de statlig eide sykehusene. De viser hvor mye det offentlige har kjøpt av de ulike tjenestene. Disse kjøpene er inntekter for de private aktørene, og verdien av dem antas å tilsvare nivået på den delen av produksjonen som betales av det offentlige. I tillegg bruker vi tilgjengelig informasjon om husholdningenes egenbetaling og årsverk for den relevante yrkesgruppen.

3.1.2. Produktinnsats og investeringer

Produktinnsatsen og investeringene framskrives med den nominelle veksten i produksjonen. Dette har en svært lite informasjon om, og per dags dato har en ikke funnet et bedre alternativ. Produktinnsatsen utgjør om lag en tredel av produksjonen, mens investeringene tilsvarer om lag 4 prosent.

3.1.3. Lønnskostnader

Regnskapsdataene fra de ikke-offentlige, markedsrettede sykehusene gir informasjon om lønnskostnadene i disse virksomhetene. De samlede lønnskostnadene i næringen utarbeides i samråd med arbeidskraftregnskapet i nasjonalregnskapet.

3.1.4. Produksjon som andel av BNP

Produksjonen målt som andel av BNP Fastlands-Norge har ligget på mellom 1,5 og 1,7 prosent de siste ti årene. Målt som andel av BNP utgjorde produksjonen i 2010 om lag 1,3 prosent.

3.2. 23882 Barnehage- og dagmammatjenester

Næringen for barnehage- og dagmammatjenester utenom offentlig forvaltning omfatter aktivitet innen SN2007 88.911 Barnehager og 88.912 Barnepark og dagmamma.

3.2.1. Produksjonsberegninger

Hovedkildene er regnskapsdata fra private barnehager og kommuneregnskapet. Regnskapsdataene gir informasjon om inntekter og utgifter i de ikke-offentlige barnehagene. Produksjonen beregnes som summen av inntektene. Foreldrebetaling og offentlige overføringer er de to største postene. Det vil alltid være enkelte enheter som av ulike grunner ikke får rapportert. Dersom vi ikke korrigerer for dette, vil vi underestimere produksjonen og utgiftene. Alle godkjente barnehager har plikt til å rapportere på skjemaet "Årsmelding for barnehager per 15. desember" for å få utbetalt statsstøtte. I skjemaet må de blant annet oppgi antall barn i barnehagen per 15. desember. Vi bruker forholdstallet mellom antall barn fra årsmeldingen, som gir totalpopulasjonen, og antall barn det er rapportert for i regnskapene, til å korrigere produksjonen, produktinnsatsen og lønnskostnadene.

Tabell 3. Hovedtall for næring 23882 Barnehage- og dagmammatjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser

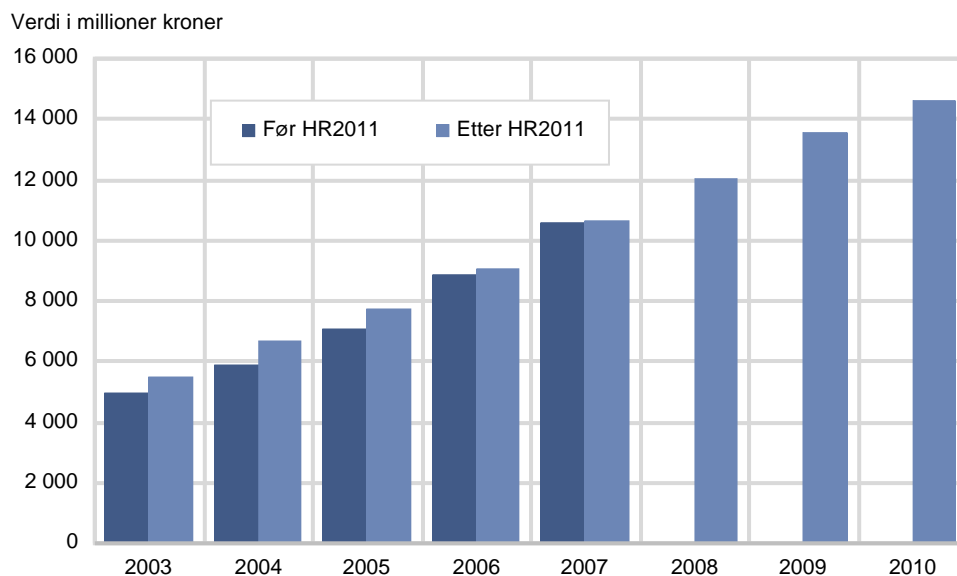
	Produksjon	Produktinnsats	Bruttoprodukt	Lønnskostnader	Investeringer
2008	14 806	2 751	12 055	10 862	505
2009	16 638	3 062	13 576	12 161	565
2010	18 072	3 534	14 637	13 286	614

Kommuneregnskapet brukes som kilde for samlede offentlige tilskudd til private barnehager. Fordi det alltid vil være enkelte enheter som ikke får rapportert, anses kommuneregnskapet som en sikrere kilde for samlet offentlig tilskudd. Husholdningenes egenandel beregnes residualt, som differansen mellom beregnet produksjon (korrigert for manglende rapportering) og kommunenes tilskudd.

Næringen dekker også dagmammatjenester, som en har svært lite informasjon om. Det antas at de utgjør en viss andel av den totale produksjonen i næringen, og at betydningen av dem avtar i takt med at en når målet om full barnehagedekning. De utgjør nå om lag 5 prosent, fra å utgjøre om lag 11 prosent ti år tidligere.

3.2.2. Revisjon av næringen

Da vi først begynte å bruke regnskapsdata fra de private barnehagene, trodde vi at rapporteringen var fullstendig. De rapporterte offentlige overføringene var imidlertid lavere enn tilskuddene som var oppgitt i kommuneregnskapet. Vi valgte da å korrigere ned tilskuddene i kommuneregnskapet for å få tallene til å stemme. Da vi innså at avviket i overføringene skyldtes manglende rapportering fra de private barnehagene, besluttet vi å fjerne korreksjonen. Endringen ble tatt i forbindelse med hovedrevisjonen 2011. Det innebar at produksjonen ble revidert opp med mellom 800 og 1 000 mill. kroner, mens produktinnsatsen ble revidert opp med mellom 350 og 700 mill. kroner. Det medførte en revisjon av bruttoproduktet på om lag 10 prosent for årgangene 2003 til 2005. Revisjonene i 2006 og 2007 var på henholdsvis 2 og 1 prosent. Figuren under illustrerer revisjonen, og hvordan den nye serien fortsetter fram til 2010.

Figur 1. Revisjoner i bruttoproduktet i næring 23882 Barnehage- og dagmammatjenester før og etter hovedrevisjonen HR2011

3.2.3. Produktinnsats og investeringer

Produktinnsatsen beregnes med utgangspunkt i regnskapene fra de private barnehagene, korrigert for manglende rapportering, og det gjøres et tillegg for dagmammatjenester. Produktinnsatsen utgjør om lag en femdel av produksjonen. Investeringene framskrives med veksten i produksjonen, og målt som andel av den utgjør de om lag 4 prosent.

3.2.4. Lønnskostnader

Lønnskostnadene hentes fra regnskapene fra de private barnehagene, og korrigeres for manglende rapportering. Lønnskostnadene utgjør om lag tre firedeler av produksjonen.

3.2.5. Produksjon som andel av BNP

Produksjonen målt som andel av BNP Fastlands-Norge har de siste ti årene økt fra 0,4 til 0,9 prosent. Målt som andel av BNP utgjorde produksjonen i 2010 0,7 prosent.

3.3. 23889 Vernede bedrifter

Næringen omfatter aktivitet innen SN2007 88.994 Varig tilrettelagt arbeid. Den omfatter bedrifter som tilbyr varig tilrettelagt arbeid. Produkter og tjenester som produseres omfatter blant annet kantinedrift, møbler, trevarer, ved, elektriske komponenter og styredeler til bilindustrien

3.3.1. Produksjonsberegninger

Hovedkildene er sysselsettingstall og driftskostnader fra Arbeidsgiverforeningen for vekstbedriftene (ASVL). Det gir oss en volum- og prisvekst, som vi bruker til å framskrive produksjonen. Per i dag består produksjonen i næringen av 93 produkter, hvorav mange er svært små (5 mill. kroner eller lavere). Vi ønsker mer informasjon om hva næringen produserer, slik at vi kan gå gjennom listen over produkter, gjøre eventuelle endringer, samt revurdere nivået på produksjonen. Næringen er ikke revidert i hovedrevisjonen 2011.

Tabell 4. Hovedtall for næring 23889 Vernede bedrifter. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser

	Produksjon	Produktinnsats	Bruttoprodukt	Lønnskostnader	Investeringer
2008	1 747	1 281	466	886	132
2009	1 834	1 322	512	1 002	137
2010	1 966	1 417	549	1 102	144

3.3.2. Produktinnsats og investeringer

Produktinnsatsen og investeringene framskrives med veksten i produksjonen. Målt som andel av produksjonen utgjør de henholdsvis 73 og 7 prosent.

3.3.3. Lønnskostnader

Lønnskostnadene beregnes med utgangspunkt i sysselsettingstallene. Lønnskostnadene overstiger bruttoproduktet. Det gir negativt driftsresultat, som må dekkes gjennom statlige subsidier.

3.3.4. Produksjon som andel av BNP

Produksjonen målt som andel av BNP Fastlands-Norge har de siste ti årene ligget stabilt på om lag 0,1 prosent. Målt som andel av BNP utgjorde produksjonen i 2010 0,08 prosent.

3.4. 26860 Helsetjenester, ikke-markedsrettede

De ikke-markedsrettede helsetjenestenæringene utenom offentlig forvaltning omfatter aktivitet innen SN2007 86 Helsetjenester. Sammen med de offentlige og markedsrettede helsetjenestenæringene dekker de all helsetjenesteaktivitet i Norge. Tjenestene omfatter somatiske og psykiatriske sykehustjenester, rehabilitering, helsetjenester fra stiftelsen Amatheia (som tilbyr gratis veiledning til kvinner og par som har blitt uplanlagt gravide), samt tjenester levert av Norsk luftambulans AS (NLA). Næringen er ikke revidert i hovedrevisjonen 2011.

Tabell 5. Hovedtall for næring 26860 Ikke-markedsrettede helsetjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser

	Produksjon	Produktinnsats	Bruttoprodukt	Lønnskostnader	Investeringer
2008	4 831	1 388	3 443	3 267	258
2009	5 122	1 477	3 645	3 463	280
2010	4 880	1 491	3 389	3 198	294

3.4.1. Produksjonsberegninger

Hovedkilden er regnskap fra private enheter innen spesialisthelsetjenesten som har driftsavtale med HF eller RHF, statsregnskapet og NLA sitt regnskap. Produksjonen beregnes fra utgiftssiden, som summen av bruttodriftsutgifter (BDU) i regnskapene til de private institusjonene, overføringer til Amatheia i statsregnskapet og totale forbrukte midler fra aktivitetsregnskapet i Stiftelsen Norsk Luftambulanses årsrapport. BDU sammenholdes med regnskapsdata fra HF og RHF, som oppgir overføringer til private, ikke-markedsrettede institusjoner. Ideelt sett skal tallene stemme overens, men enkelte forskjeller i regnskapsføringen gjør at de ikke er identiske. Vi lar regnskapsdataene fra de private enhetene være styrende for beregningen av produksjonen.

3.4.2. Produktinnsats og investeringer

Vi benytter BDU fratrukket lønnskostnader til å bestemme produktinnsatsen. Veksten i BDU brukes til å framskrive investeringene. En kunne vurdert å framskrive investeringene med veksten i produksjonen i stedet, men forskjellen vil som regel være liten.

Produktinnsatsen har som andel av produksjonen økt fra om lag 25 til 29 prosent de siste ti årene. Investeringenes andel har holdt seg stabil på 5 prosent.

3.4.3. Lønnskostnader

Informasjon om lønnskostnadene benyttes til å anslå nivået for næringen. Det endelige lønnsnivået avgjøres i samråd med arbeidskraftregnskapet i nasjonalregnskapet.

3.4.4. Produksjon som andel av BNP

Produksjonen målt som andel av BNP Fastlands-Norge har de siste ti årene ligget stabilt på i underkant av 0,3 prosent. Målt som andel av BNP utgjorde produksjonen i 2010 om lag 0,2 prosent.

3.5. 26870 Sosial- og omsorgstjenester, ikke-markedsrettede

Den ikke-markedsrettede næringen for sosial- og omsorgstjenester utenom offentlig forvaltning omfatter aktivitet innen SN2007 87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon og 88.995 Sosiale velferdsorganisasjoner. Sammen med de offentlige pleie- og omsorgsnæringene dekker de all pleie- og omsorgsaktivitet i Norge. Da ser vi bort fra sosiale velferdsorganisasjoner, som ikke har en parallell i offentlig forvaltning. Næringen omfatter virksomhet i barne- og ungdomsinstitusjoner, mødre hjem, rusmiddelinstitusjoner og andre tilsvarende institusjoner, pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede, og tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner. Tjenesteområdet pleie- og omsorgstjenester for eldre og funksjonshemmede er revidert i forbindelse med hovedrevisjonen 2011.

Tabell 6. Hovedtall for næring 26870 Ikke-markedsrettede sosial- og omsorgstjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser

	Produksjon	Produktinnsats	Bruttoprodukt	Lønnskostnader	Investeringer
2008	13 487	4 524	8 963	8 316	862
2009	14 760	4 960	9 800	9 135	932
2010	15 366	5 174	10 192	9 496	1 021

3.5.1. Produksjonsberegninger

Hovedkildene er stats- og kommuneregnskapet og regnskap fra HF og RHF. I 2004 ble ansvaret for rusbehandlingen overført til HF/RHF, og vi bruker utgifter til rusmiddeltiltak i private institusjoner fra regnskapene til HF og RHF til å anslå produksjonen av disse tjenestene. Når det gjelder produksjonen i barne- og ungdomsinstitusjoner med mer, fikk vi i arbeidet med hovedrevisjonen anledning til å innarbeide tall fra StatRes for utgifter per oppholdsdag og antall oppholdsdager i de aktuelle institusjonene. Det gir oss en pris- og volumvekst for å framskrive produksjonen av tjenestene. Produksjonen av pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede beregnes fra inntektsiden, som summen av overføringer til dette formålet i kommuneregnskapet. Produksjonen av tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner beregner vi med regnskapsdata fra innsamlingskontrollen; produksjonen framskrives med veksten i driftskostnadene for de seks største organisasjonene.

3.5.2. Revisjon av næringen

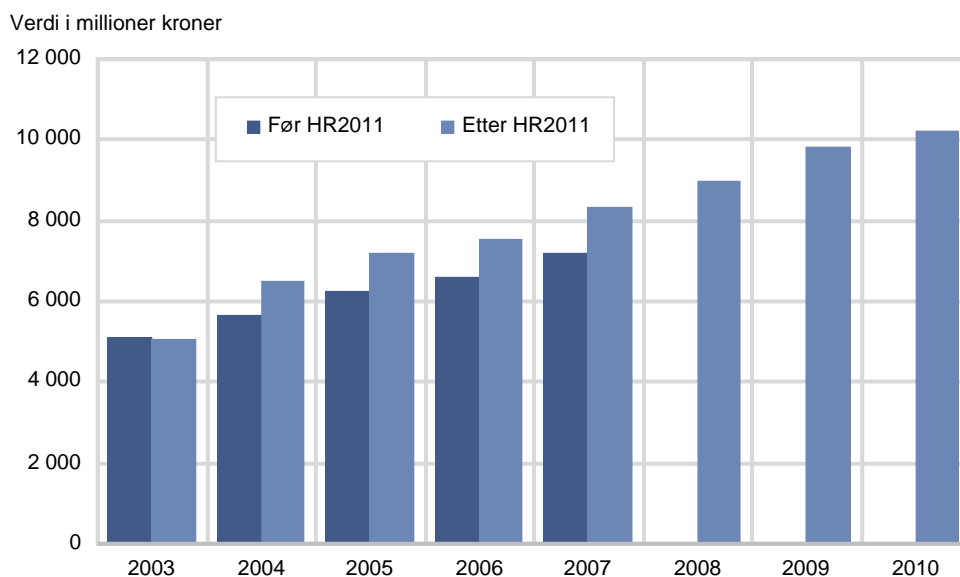
Bakgrunnen for revisjonen av pleie- og omsorgstjenester for eldre og funksjonshemmede var at det i kommuneregnskapet ble ført om lag 1 mrd. kroner som produktkjøp av pleie- og omsorgstjenester for eldre og funksjonshemmede. Fordi det ikke finnes en motsvarende næring i markedsrettet sektor, betød det at denne produksjonen ikke ble registrert i nasjonalregnskapet. Ved å endre fra produktkjøp til overføringer til ikke-markedsrettet virksomhet, kunne vi ta inn produksjonen i nasjonalregnskapet. Det innebar en direkte økning av produksjonen på om lag 1 mrd. kroner per år fra 2002 til 2006, og 1,4 mrd. kroner i 2007.

Et viktig karakteristikum ved ikke-markedsrettede næringer er at de ikke skal dele ut driftsoverskudd til medlemmer av organisasjonen eller andre institusjonelle enheter som kontrollerer dem (*Hansen, 2003, s. 4*). I nasjonalregnskapet innebærer det at driftsresultatet settes lik null. Produktinnsats og lønnskostnader i næringen

ble derfor også revidert, for at driftsresultatet skulle være null også etter at produksjonen ble revidert. Det medførte en revisjon av bruttoproduktet på om lag 900 mill. kroner, illustrerer i figuren under.

Figur 2. Revisjoner i bruttoproduktet i næring 26870 Sosial- og omsorgstjenester før og etter hovedrevisjonen HR2011

3.5.3. Produktinnsats og investeringer

Produktinnsatsen framskrives med veksten i produksjonen. Det er imidlertid slik at næringen ikke kan ha driftsresultat. Det innebærer at en ofte må justere produktinnsatsen, eller andre komponenter, slik at driftsresultatet blir null. Målt som andel av produksjonen har produktinnsatsen de siste ti årene utgjort om lag 34 prosent. Investeringene framskrives også med veksten i produksjonen. De siste ti årene har de ligget på mellom 6 og 8 prosent målt som andel av produksjonen.

3.5.4. Lønnskostnader

Lønnskostnadene anslås delvis ved hjelp av veksten i produksjonen, men det endelige lønnsnivået avgjøres i samråd med arbeidskraftregnskapet. Lønnskostnadene utgjør en nokså stabil andel på om lag 62 prosent av produksjonen.

3.5.5. Produksjon som andel av BNP

De reviderte tallene gir et nivå på produksjonen som andel av BNP Fastlands-Norge på i underkant av 1 prosent. De siste ti årene har andelen økt fra om lag 0,6 til 0,8 prosent. Målt som andel av BNP utgjorde produksjonen i 2010 0,6 prosent.

4. Fastprisberegninger

Til nå har vi sett på verdien av produksjon, produktinnsats, BNP og så videre, i løpende priser. For å kunne si noe om aktivitets- eller volumveksten i disse størrelsene, må vi regne om til faste priser, det vil si å deflatere.

Fastprisberegningene i nasjonalregnskapet gjøres på produktnivå. Det betyr at hver enkelt tjeneste eller vare, som tilsvarer et (teknisk) produkt i nasjonalregnskapet, deflateres med en (unik) prisindeks.

Produksjonen av private, somatiske sykehustjenester vil eksempelvis deflateres med en annen prisindeks enn den som brukes på produksjonen av private barnehagetjenester. I praksis kan også én prisindeks brukes på flere produkter, dersom vi ikke har annen informasjon.

Når vi deflaterer, får vi årets produksjon i fjorårets priser. Forholdet mellom denne størrelsen og fjorårets produksjon i fjorårets priser (det vil si den løpende verdien), er nettopp volumveksten fra i fjor til i år. Deflatingen gjøres for hvert enkelt årsregnskap, som gir oss årlig volumvekst.

Eurostat (*Eurostat 2001*) har utarbeidet et sett med regler for hvordan en skal korrigere for prisendring generelt og for de enkelte næringene. Der beskrives ulike metoder en kan benytte. Valg av metode avhenger blant annet av næringsaktivitet og tilgjengelig informasjon. Dersom næringsaktiviteten foregår i et marked, til en observerbar pris, kan prisendringen beregnes direkte. Noen tjenester omsettes ikke i et marked, som helse- og barnehagetjenester. Da kan en alternativ metode være å bruke informasjon om volumveksten direkte, og beregne prisendringen indirekte. For en beskrivelse av anbefalte metoder for tjenestene beskrevet her, se *Eurostat, 2001, ss.116-121*. Den diskuterer også behovet og metoder for å kontrollere for endringer i kvalitet. Kvalitet er imidlertid vanskelig å måle, også når det gjelder helsetjenester. For en diskusjon av måling av kvalitet på sykehustjenester, se for eksempel *Hernæs (2005)*.

De tjenestene vi beregner implisitte prisindekser for, er somatiske og psykiatriske sykehustjenester, ambulansetjenester, samt offentlige kjøp av private tannlegetjenester og private barnehagetjenester.

Volumutviklingen for somatiske sykehustjenester beregner vi ved å bruke veksten i DRG-poeng korrigert for reinnleggelser. For psykiatriske sykehustjenester bruker vi polikliniske konsultasjoner, oppholdsdager og oppholdsdøgn for henholdsvis barn og voksne. Deretter veker vi volumutviklingen med utgifter til henholdsvis barne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri. Veksten i antall oppdrag brukes til å beregne volumvekst for ambulansetjenester, mens korrigerede oppholdstimer i private barnehager brukes til å lage en volumindeks for kommunenes kjøp av disse tjenestene.

Husholdningenes egenbetalinger er observerbare. Det lages blant annet spesifikke konsumprisindekser for barnehage-, lege-, tannlege- og fysioterapitjenester som brukes til å deflatere husholdningenes betaling for de respektive tjenestene. Spesifikke konsumprisindekser brukes også for å deflatere legetjenester fra allmennleger og spesialister, tannlegetjenester, forebyggende helsearbeid.

I enkelte tilfeller har vi verken pris- eller voluminformasjon. Da må vi beregne prisendringen på de ulike innsatsfaktorene som brukes i produksjonen av tjenestene. En viktig innsatsfaktor er arbeidskraft, som reflekteres i lønnskostnadene. Veksten i lønnskostnader gir en verdivekst, mens veksten i utførte timeverk gir en volumvekst. I tillegg korrigerer vi for tjenesteansiennitet, utdanning og yrke. Resultatet er en beregnet prisvekst på innsatsfaktoren arbeidskraft. Sammen med en beregnet prisvekst på varer og tjenester som inngår i produksjonen, har vi en prisindeks for å korrigere for prisveksten på tjenestene. Denne metoden brukes på de ikke-markedsrettede sosial- og omsorgstjenestene.

Når en skal se på volumveksten over en lengre periode, er det hensiktsmessig å kjede prisene til et referanseår. Utgangspunktet er fortsatt den årlige volumutviklingen. Med dette utgangspunktet kan en velge det referanseåret en ønsker. Starter en med produksjonen i 2005 i løpende priser og multipliserer med (eller dividerer på) den årlige volumutviklingen, får en produksjonen de påfølgende (eller foregående) årene i såkalte 2005-priser. Da mister en imidlertid additiviteten i tallene. For mer informasjon om fastprisberegninger og kjeding av fastpristall i nasjonalregnskapet, se *2008 SNA* og *Hernæs (2011)*.

5. Sysselsetting

Sysselsetting beregnes i arbeidskraftregnskapet i nasjonalregnskapet. I nasjonalregnskapet skiller en mellom lønnstakere og selvstendige i behandlingen av inntektsopptjening. Lønnstakere mottar lønn, mens selvstendige mottar næringsinntekt, også kalt blandet inntekt. Selvstendige er eiere av personlige foretak, og arbeider selv i foretaket.

Årsverk for lønnstakere er definert som summen av antall heltidsjobber og deltidsjobber som er regnet om til heltidsjobber (andel av fulltidsjobb er vekt). Med utgangspunkt i årsverk og strukturparametrene for sysselsettingen fra registerbasert sysselsettingsstatistikk (deltidsandeler, arbeidstid i deltidsjobber i forhold til heltidsjobber, bijobbandeler) beregnes sysselsatte lønnstakere. Utførte timeverk beregnes med utgangspunkt i beregnede årsverk, normalarbeidstid for heltidsjobber, overtidsrater og fraværslater. Beregninger av sysselsettingsstørrelser for selvstendige følger et enklere opplegg. Sysselsatte selvstendige settes lik verdi i kilde (registerbasert sysselsettingsstatistikk). Tall for årsverk og timeverk bygger på utnytting av strukturparametre fra denne statistikken. Tabellene under viser tall for antall sysselsatte i de næringene som er omtalt her. Det er kun i de markedsrettede næringene en skiller mellom lønnstakere og selvstendige. Ser en på utviklingen de siste ti årene, har antall ansatte i de tre markedsrettede næringene for helse-, omsorgs- og sosialtjenester økt fra 50 000 til 83 000, en økning på 63 prosent.

Tabell 7. Antall sysselsatte personer, ikke-offentlige, markedsrettede helse- og omsorgsnæringer (1 000 personer)

	2000	2005	2009	2010
Lønnstakere	38,5	43,8	64,6	66,5
Selvstendige	11,8	15,4	15,3	15,7
Totalt antall sysselsatte	50,4	59,2	79,9	82,2

I de to ikke-markedsrettede næringene er det kun lønnstakere. Det har vært en svak nedgang fra 2009 til 2010. Ser en imidlertid på utviklingen de siste ti årene, har antall sysselsatte økt fra om lag 25 000 til om lag 35 000, en økning på 35 prosent.

Tabell 8. Antall sysselsatte personer, ikke-markedsrettede helse- og omsorgsnæringer (1 000 personer)

	2000	2005	2009	2010
Lønnstakere	25,7	30,3	35,6	34,8
Selvstendige	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt antall sysselsatte	25,7	30,3	35,6	34,8

6. Videre arbeid

Hovedrevisjonen i 2011 har gitt en anledning til å gå grundig gjennom beregningsmetodene for de ikke-offentlige helse-, omsorgs- og sosialtjenestenæringene. Det har gjort at vi har kunnet rette opp i beregningen av produksjonen av private barnehagetjenester og pleie og omsorg til eldre og funksjonshemmede. Vi har også kunnet innarbeide nye data, for eksempel oppholds- og utgiftstall for barnevernstjenester med mer i StatRes.

I det videre arbeidet ønsker vi å gå gjennom næring 23889 Vernede bedrifter. Det er både behov for å se nærmere på produktene vi antar at næringen produserer, oppdatere denne informasjonen, og revurdere nivået på produksjonen. Vi vil også se på praksisen med å behandle alle ikke-offentlige barnehager som markedsrettede, og alle ikke-offentlige pleie- og omsorgsinstitusjoner som ikke-markedsrettede.

Referanser

Commission of the European Communities/Eurostat (2001): *Handbook on price and volume measures in national accounts, 2001 Edition*.

Evensen, Trude Nygård og Hedum, Andreas (2010): *Offentlig forvaltning, sektorinndeling og avgrensning mot andre sektorer*, Notater 48/2010, Statistisk sentralbyrå.

Evensen, Trude Nygård og Hedum, Andreas (2012): *Offentlig forvaltning og avgrensning mot andre sektorer. Sektorinndeling på utvalgte næringsområder*, Notater 7/2012, Statistisk sentralbyrå.

Evensen, Trude Nygård (red.), m.fl. (2012): *Arbeidskraftregnskapet, lønns- og sysselsettingsstatistikk. Konsistens og kvalitet*, Notater 29/2012, Statistisk sentralbyrå.

Hansen, Kenneth (2003): *Ideelle organisasjoner i nasjonalregnskapet*, Notater 76/2003, Statistisk sentralbyrå.

Hernæs, Kjersti Helene (2005): *Measuring the quality of hospital services. Hospital specific factors and individual evaluations*, HERO Working Paper 10/2005.

Hernæs, Kjersti Helene (2011): *Faste priser og kjedingsavvik – hvorfor summerer ikke fastpristallene seg?*, Økonomiske analyser 6/2011, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg A: Liste over produkter og tjenester som inngår i de private næringene for helse-, omsorgs- og sosialtjenester

23860 Helsetjenester, markedsrettede

861010	Somatiske sykehustjenester
861070	Somatiske tjenester, rehabilitering
862110	Legetjenester, allmennleger
862210	Legetjenester, spesialister
862220	Legetjenester, psykiatere, kliniske psykologer
862300	Tannlegetjenester
869020	Fysioterapeuter, kiropraktorer
869070	Ambulansetjenester
869090	Helsetjenester ellers

23882 Barnehage- og dagmammatjenester

889109	Private barnehagetjenester, kommunenes kjøp
889110	Private barnehagetjenester, husholdningenes egenbetaling
889120	Dagmammatjenester

23889 Vernede bedrifter

De ti største produktene i 2010, tilsvarende om lag 60 pst. av produksjonen.

000371	Godtgjørelse for leiearbeid (ekskl. trykking og skipsbygging)
139400	Tauverk og nett
162310	Vinduer, dører og dørkarmen
162410	Lastepaller, treemballasje m.v.
181200	Trykte produkter ellers tjeneste
251130	Jern- og stålkonstruksjoner ellers
259990	Andre metallvarer ikke nevnt annet sted
271200	Elektriske fordelings- og kontrolltavler og paneler
310000	Sittemøbler og tilhørende deler, deler til møbler
310900	Møbler ellers

26860 Helsetjenester, ikke-markedsrettede

861010	Somatiske sykehustjenester
861040	Psykiatriske sykehustjenester
861070	Somatiske tjenester, rehabilitering
869040	Helsetjenester, forebyggende arbeid
869090	Helsetjenester ellers

26870 Sosial- og omsorgstjenester

871000	Sosial omsorg i institusjon
873020	Pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede
889950	Tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner

Vedlegg B: Liste over produkter hvor vi har konsumprisindekser (KPI) tilgjengelig, eller hvor ulike volummål brukes for å beregne implisitte prisindekser.

861010	Somatiske sykehustjenester	Implisitt prisindeks
861040	Psykiatriske sykehustjenester	Implisitt prisindeks
862110	Legetjenester, allmennleger	KPI (legetjenester)
862210	Legetjenester, spesialister	KPI (legetjenester)
862220	Legetjenester, psykiatere, kliniske psykologer	KPI (legetjenester)
862300	Tannlegetjenester	KPI (tannlegetjenester)
869020	Fysioterapeuter, kiropraktorer	KPI (fysioterapi)
869040	Helsetjenester, forebyggende arbeid	KPI (legetjenester)
869070	Ambulansetjenester	Implisitt prisindeks
869090	Helsetjenester ellers	KPI (legetjenester)
889109	Private barnehagetjenester, kommunenes kjøp	Implisitt prisindeks
889110	Private barnehagetjenester, husholdningenes egenbetaling	KPI (barnehage)
889120	Dagmammatjenester	KPI (barnehage)

Figurregister

1.	Revisjoner i bruttoproduktet i næring 23882 Barnehage- og dagmammatjenester før og etter hovedrevisjonen HR2011	12
2.	Revisjoner i bruttoproduktet i næring 26870 Sosial- og omsorgstjenester før og etter hovedrevisjonen HR2011	15

Tabellregister

1.	Næringene for helsetjenester, omsorgstjenester og sosialtjenester med tilhørende næringsaktiviteter	7
2.	Hovedtall for næring 23860 Markedsrettede helsetjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser	10
3.	Hovedtall for næring 23882 Barnehage- og dagmammatjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser	11
4.	Hovedtall for næring 23889 Vernede bedrifter. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser	13
5.	Hovedtall for næring 26860 Ikke-markedsrettede helsetjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser	13
6.	Hovedtall for næring 26870 Ikke-markedsrettede sosial- og omsorgstjenester. 2008-2010. Millioner kroner. Løpende priser	14
7.	Antall sysselsatte personer, ikke-offentlige, markedsrettede helse- og omsorgsnæringer (1 000 personer)	17
8.	Antall sysselsatte personer, ikke-markedsrettede helse- og omsorgsnæringer (1 000 personer)	17

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8695-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-8696-4 (elektronisk)
ISSN 1891-5906

ISBN 978-82-537-8695-7

9 788253 786957

